

GENESE

GENESE

Een serie opstellen rond de wording van
het Christelijk geloof

A.E.J. Kaal

Schrijver: A.E.J. Kaal
Coverontwerp: Kerkwinkel Koinonia
ISBN: 9789465389189
Ikonen: uit het Bornholm-atelier
© A.E.J. Kaal

INHOUD

- I. VOORAF
- II. JEZUS, de gezalfde - ο σωτηρ (de redder)
- III. SIMON, de rots (kefas), Bar Jona
- IV. PAULUS: het verhaal over zijn leven
- V. DE KERK
- VI. DE FILOSOFEN
- VII. ACHTERAF
- VIII. Discussievragen bij de diverse opstellen

Van dezelfde schrijver
Aanbevolen literatuur
Aantekeningen

I. VOORAF

Genese: wording. Ik verwonder me over het ontstaan van het geloof in Jezus. Hoe is dat gegaan? Wat raakte mensen waardoor zij hem gingen volgen. Hoe kwam het tot een beweging – laten we het de ‘Jezus-beweging’ noemen. En hoe is daar uiteindelijk de kerk uit voortgekomen?

Wie op zoek gaat naar antwoorden op deze vragen zal al snel moeten inzien dat alles, wat daarover is geschreven, berust op overlevering. Paulus, die zelf al niet meer leefde toen de eerste evangeliën werden geschreven, zegt al dat hij alles wat hij weet heeft van ‘horen zeggen’. Wat opvalt is dat hij niet de minste interesse lijkt te hebben voor het leven van Jezus. Voor hem draait alles om het geloof in de gezalfde, de gekruisigde.

Het oudste evangelie is dat van Marcus. Dat werd ruim veertig jaar na de kruisiging geschreven: inmiddels waren Jeruzalem en de tempel compleet verwoest en waren er miljoenen Joden gedood of als slaven verkocht en weggevoerd. Wat was in zijn ogen het goede nieuws? Waar berustte dat op? Waar haalde Marcus zijn informatie vandaan? Heeft hij nog mensen gekend, ontmoet, die er destijds bij waren? Wat wisten zij zich nog te herinneren? We weten hoe bedrieglijk het geheugen is. En wat geloofde Marcus nu eigenlijk? Valt daarover iets te zeggen op grond van de tekst van

dit evangelie? En hoe was hij tot dat inzicht gekomen? Marcus schrijft over het leven van Jezus. Maar al lezend wordt wel duidelijk, dat hij feiten naar zijn hand zet. Soms lijkt het wel of hij zaken volledig omkeert. Zou dat zo kunnen zijn? En waarom doet hij dat dan? Zulke vragen kun je ook stellen rond de andere evangelies en de Handelingen van de apostelen. Dat geschrift is nog later geschreven. Bij wat je daarin leest kun je zelfs nog even denken, dat het een ooggetuige verslag is. Maar al snel wordt het duidelijk dat bijvoorbeeld de vele redevoeringen, die erin staan, door de schrijver zijn bedacht. En dat ook hier feiten zijn verdraaid. Zo valt het op dat er over Romeinen geen kwaad woord in staat, terwijl er over Joden heel wat negatiefs wordt gezegd. Datzelfde geldt ook voor de 'Brieven van Paulus'. Heel begrijpelijk: na de gebeurtenissen rond het jaar 70 kon je het maar beter uit je hoofd laten om iets positiefs over Joden te zeggen. Maar Paulus, die zelf een Jood was, zou nooit zoveel negatiefs over Joden hebben kunnen schrijven. De evangelist Marcus isoleert Jezus helemaal van zijn familie en vrienden, waardoor je bijna zou vergeten dat Jezus ook een Jood was: een prins uit het huis van David nog wel. Hij zou zijn verraden door die gemene 'Judas'. Dat kan toch allemaal niet waar zijn. Historisch zal dit wel wat anders geweest zijn.

Om kort te gaan: de teksten, die we in het Nieuwe Testament aantreffen, zijn geschreven door mensen die datgene, waar zij heilig in geloofden, wilden uitdragen.